

SLOVENSKI

vestnik

GLASILO SLOVENSKE KOROŠKE

RESNICA

si vedno utira pot v svet
in nič, prav nič je ne
more zaustaviti.

LETNIK IV

DUNAJ, V SREDO, 14. XII. 1949

ŠTEV. 86 (271)

Škofijski ordinariat v službi germanizacije

Pred nami leži cerkveni list krške škofije, „Nedelja“. V svoji 49. številki z dne 4. decembra t. l. prinaša sporočilo škofijskega ordinariata, ki ga je lastnoročno podpisal generalni vikar Kadras in v katerem je med drugim rečeno, da spada naš Slovenski vestnik med časopise, „ki zagovarjajo komunistične nauke in njihovo taktično postopanje“ in da „verniki, ki vede in prostovoljno komunistične časopise izdajajo, širijo, berejo ali pri njih sodelujejo, ne morejo prejeti sv. zakramentov“.

Pravega namena tega sporočila ne bo težko uganiti. Da tu ne gre za obrambo vere, o čemur prav danes tako radi govorijo, je jasno vsakomur izmed nas, ker vere nihče ne ogroža, najmanj pa Slovenski vestnik. Tu gre za nekaj popolnoma drugega. Celovški ordinariat z „edinim duhovnikom, ki se zaveda velike naloge germanizacije“, gospodom generalnim vikarjem Kadrasom na čelu, s tem samo na novo poskuša, da bi naš list, katerega naloga in sveta dolžnost je, da dosledno brani pravice koroških Slovencev, diskreditiral in pred našim ljudstvom onemogočil.

Vsi vemo, da je bil Slovenski vestnik, odkar je pred tremi leti začel zahajati med naše ljudstvo, izpostavljen stalnim napadom. Z vseh strani so si prizadevali, da bi ga uničili, da bi preprečili njegovo nadaljnje izhajanje. To seve samo zato, ker je vedno pisal le resnico — resnice pa se naši sovražniki in vsi tisti, ki si že od nekdaj prizadevajo, da bi naš narod dokončno uničili in iztrebili, tako bojijo — ker je bil dosleden v svoji borbi proti sovražnikom koroških Slovencev in razkrinkaval njih in njihove laži, s katerimi so poskušali preslepiti svetovno javnost in podati napačno sliko o dejanskem položaju na Slovenskem Koroškem. Sovražili in napadali so ga tudi zato, ker je neomajno stal ob strani slovenskemu ljudstvu v borbi za resnično demokracijo, za pravico in resnico, za enakopravnost, za svobodo in mir.

Že od vsega začetka se nad njegovim izhajanjem razburjajo hujšakivi uredništvih „Volkszeitung“ in „Die Neue Zeit“ in ga blatijo. Za vsako ceno so ga skušali zatreti OeVP-jevski šovinisti kot Landesrat dr. Karisch in njemu podobni, ko so pozivali državnega pravika na teroristične ukrepe. Pri tem tudi ni zadrževala britanska zasedbena oblast, ki je zagrizla urednik Slovenskega vestnika, da bo list ukinila, njegove urednike pa postavila pred sodišče. Vodilno vlogo v gonji proti Slovenskemu vestniku pa so si vsekakor pridobili informbirojevski voditelji KPA na Koroškem, ko so julija t. l. preprečili nadaljnje tiskanje našega lista v tiskarni „Kärntner Volksverlag“ in s tem povzročili, da Slovenski vestnik skoraj tri tedne ni mogel zahajati med slovensko ljudstvo na Koroškem. Da bi bil učinek te gonje še večji in ker dosedanja tozadevna prizadevanja niso rodila prav nobenih uspehov, se je končno vključila še koroška cerkvena oblast, ki je naš

list poskušala popolnoma diskreditirati že za časa volitev. To zadnje sporočilo pa naj bi vsej tej gonji dalo uradni okvir in pripomoglo k dokončni likvidaciji našega lista. Toda tudi z zlorabljanjem verskih čustev našega ljudstva niso in ne bodo uspeli. Slovenski vestnik ni klonil doslej in tudi ne bo v bodoče. Dosledno bo nadaljeval svojo borbo za ohranitev slovenskega naroda na Koroškem, zavedajoč se, da je njegova pol pravilna; pravilna prav zato, ker ga napadajo in blatijo najhujši sovražniki koroških Slovencev, ki so seve tudi njegovi.

Očitno pa naj bi bilo omenjeno „sporočilo“ celovškega ordinariata hkrati reklama za „Naš tednik“, za tako hvalisano glasilo „Krščanske ljudske stranke“, ki temelji na „krščanskih“ načelih in ki pridiguje samo „krščansko ljubezen“. Ker med slovenskim ljudstvom, ki je docela spoznalo izdajalsko vlogo KLS in zlasti njenih voditeljev, ne morejo najti zadostnega števila naročnikov, poskušajo to „krščansko“ glasilo vsiliti našemu ljudstvu s tem, da blatijo Slovenski vestnik, njegove bralce in sodelavce pa proglašajo kot javne grešnike.

Protislovensko ravnanje škofijskega ordinariata nas nikakor ne more zmotiti. Saj vsi vemo, da celovški ordinariat nikoli ni bil prijatelj koroških Slovencev. Vedno se je brez vsakega pomisleka vključil v vsi protislovensko gonjo velenjskih

šovinistov in izkušenih germanizatorjev koroških Slovencev. Svoje sovražno razpoloženje napram našemu narodu in njegovi borbi pa je dokazal že prav posebno v zadnjih letih. Nismo in ne bomo pozabili 15. aprila 1946 in ostalih protislovenskih ukrepov ordinariata: načrtnega uvajanja nemškega bogoslužja na popolnoma slovenskih farah, prepovedi blagoslavljanja spomenikov in spominskih plošč partizanskim borcem, zahteve po odstranitvi napisov s spomenika padlim partizanskim junakom v št. Rupertu pri Velikovem in drugih. Ti in vsi ostali protislovenski ukrepi nam jasno pričajo, da se tudi škofijski ordinariat kot vsi ostali naši nacionalni sovražniki krčevito trudi, da bi likvidiral našo pravično borbo, da bi zabrisal vsako sled slovenstva na Koroškem.

Popolnoma jasno je, da se je moral Slovenski vestnik temu odločno zoperstaviti, kar je bila njegova sveta pravica in dolžnost. In če je nakažoval krivice, ki so se našemu narodu godile prav s strani škofijskega ordinariata, ni to odobravalo samo vse naše ljudstvo, marveč je to bila izrecna želja naših prečastitih župnikov, ki so pri Vestniku iskali pomoči, ker pri ordinariatu niso našli razumevanja niti posluha.

Če škofijski ordinariat Slovenski vestnik zato, ker je obsojal krivico in branil pravico žigosa kot protiverski list, — krivica pa nikoli ne more biti (Nadaljevanje na 2. strani)

Neonacizem predstavlja resno nevarnost za demokratičen razvoj Avstrije

Na petkovem zasedanju zavezniškega sveta je podal namestnik sovjetskega visokega komisarja, generalni polkovnik Šeltov izjavo o zopetni oživitvi nacistične propagande v Avstriji.

Kot glavno središče neonacističnega delovanja je označil Šeltov tako imenovano Zvezo neodvisnih (VdU) v zapadnih predelih Avstrije. Članstvo in delovanje te Zveze ne dopušča nobenega dvoma o tem, da stremi za ciljem, poživiti razpuščeno nacionalsocialistično stranko k novemu življenju, propagirati nacistično miselnost in ponovno vzpostaviti fašistični režim v Avstriji.

Najvažnejše vodilne funkcije v VdU, je nadaljeval Šeltov, imajo v rokah aktivni nacisti in vojni zločinci, kot so dr. Kraus, dr. Stüber, Franc Pesendorfer in drugi. Ugotovljeno je bilo, da so na zborovanjih VdU-a javno pridigovali nacistično miselnost in maščevalno idejo, da so širili letake s kljukastimi križi in prepevali fašistično himno. Hkrati pa širi VdU divjo gonjo proti demokratičnim silam v Avstriji.

Poročila avstrijskega tiska, da se skriva za VdU-jem široko razporejena ilegalna fašistična organizacija „Spinne“, ki jo vodi nacistična centrala v Zapadni Nemčiji, zahtevajo, kakor je izjavil sovjetski visoki komisar, najstrožjo preiskavo s strani zavezniškega sveta.

Toda VdU ni edina organizacija

na novo porajajočega se fašizma v Avstriji. V okviru OeVP ustanovljena „Junge Front“ (Mlada fronta) je prav tako neonacistična organizacija, ki jo vodi „grof“ Strachwitz, član ilegalne neonacistične skupine Souceka, ki jo je obsodilo avstrijsko sodišče. Časopis „Junge Front“, ki ga izdaja ta organizacija, povečuje vojne- in nacistične zločince, Hitlerjevo vojsko in zločine, ki jih je ta povzročala na nekdanjih zasedenih ozemljih.

Generalni polkovnik Šeltov je nadalje izjavil, da predstavljajo organizacije kot VdU in „Mlada fronta“ tem večjo nevarnost za demokratični razvoj Avstrije, ker jih avstrijske oblasti nikakor ne preprečujejo. Nasprotno, dejstva so pokazala, da se je vodstvo vladnih strank spuščalo v zaroto z bivšimi voditelji Hitlerjeve stranke.

Taka politika vladajočih krogov je v neposrednem nasprotju z že sprejetim členom 9 osnutka za državno pogodbo, v katerem se Avstrijo zadaljuje, da se bo tudi v naprej trudila, da odstrani vse sledove nacizma iz avstrijskega političnega, gospodarskega in kulturnega življenja, da tako prepreči vsako poživitev nacistične stranke in propagande.

Ob koncu je Šeltov predlagal, da bi Avstrijo zadalžili, da predloži do 1. januarja 1950 poročilo o izvedbi zakonov o nacistih ter o nadaljnjih tozadevnih ukrepih.

Novi obrekovalci jih ne bodo rešili

Poldrugo leto je, odkar se Informbiro ob verni in vedno uslužni podpori vseh svojih podložnikov krčevito trudi, da bi v Jugoslaviji le nekim potom obudil „zdrave sile“, katerih predpisana naloga bi bila, da po navodilih znane resolucije izvedejo nasilno spremembo jugoslovanskega vodstva in Jugoslaviji dajo položaj gubernije.

Toda vse to prizadevanje je podobno udarjanju po praznih sodih. Mnogo hrupa in trušča — vendar, onega s takim koprnenjem pričakovanega odmeva ni in ga nikdar ne bo. Ne pomaga zaglušujoče vpitje informbirojevskih radijskih postaj, zaman so vedno znova prežvekovane klevete, laži in z njimi povezani „procesi“, zastoj in brez haska nenavadno surov in grozeč „diplomatski“ ton v notah sovjetske vlade, brez učinka premikanje čet in kopanje strelskih rovov ob jugoslovanskih mejah in slično. Jugoslovanski narodi imajo dobre živce, zato jih tudi ti in njim podobni postopki ne morejo zastražiti in pritisniti k tlom, kajti ni je sile, ki bi mogla jugoslovanskemu ljudstvu vsiliti svojo voljo — pa četudi se ta imenuje Sovjetska zveza.

Nasprotno. Kako mirni in prepričani v zmago pravice so narodi Jugoslavije in njihovo vodstvo, nam pove že sama kratka vest, ki smo jo pred dnevi čitali, namreč, da so v Jugoslaviji pomilostili novo skupino ljudi, ki jih je resolucija Informbiroja v samem začetku zapeljala in povedla v protidržavno dejavnost. Hkrati s tem pa ta vest znova potrjuje, kako plitvi, nerealni so upi onih, ki mislijo, da bo le nekim čudom prišel čas, ko se bodo z ministrskimi stolčki, raznimi titulami ali važnimi položaji v žepu vrnili kot „heroji“ v domovino, katero so izdali in prodali.

To je namreč ona drobena peščica dezertarjev, karieristov in raznih dvomljivih elementov, onih „zdravih sil“, ki jih je popolnoma v skladu z narodnim pregovorom „Tresla se je gora, rodila se je miš“, vrgla na površje resolucija Informbiroja in ki so — računajoč, da bo ta resolucija prodrla, saj stoji za njo takšna avtoriteta, kakor je VKP(b) — čimpreje pobrali šila in kopita in pohiteli preko meje čakati trenutka, ko se bodo ovenčani z lovorjevimi vencami vrnili v domovino. Dnevi in tedni, meseci in leta pa tečejo, toda tega trenutka ni, in kakor se tudi njim počasi svita, se vedno bolj odmika.

Da je temu res tako, se končno vidi že na samih silnih spremembah, ki jih je protijugoslovanska gonja doživela v teh osemnajstih mesecih. Pričakovali so, da bo resolucija mimo grede strla jugoslovanske narode kakor tudi brez težav „prepričala“ napredni svet v „jugoslovansko izdajo“. Tega pa ni bilo. Niti prvega niti drugega. Resolucija je odpovedala na vsej črti, ker nihče ni hotel zapreti oči, da bi videl vse črno. Zato so sovražniki enakopravnosti milih in velikih, neodvisnosti, poborniki odnosov komandiranja, vmešavanja v notranje zadeve sosed in predpisovanja receptov, odkrili nekaj novega, pred letom dni še neznanega, namreč, da je nova Jugoslavija delo gestapa, da so vsi njeni voditelji od prvega do zadnjega ge-

stapovski odnosno agenti ameriške ali britanske obveščevalne službe.

Ali, resnico je težko skriti, še težje pa zakopati globoko v zemljo in teptati po njej, da bi zginila s sveta. Resnica si vedno utira pot v svet, in nič, prav nič je ne more zaustaviti. In tako tudi resnica o novi Jugoslaviji, borbi jugoslovanskih narodov za izgradnjo socializma v borbi za enakopravne odnose med socialističnimi državami z velikimi koraki prodira preko meja Jugoslavije v Avstrijo, k nam na Koroško, v ves svet, in ni več daleč dan, ko bo dokončno zmagala. Nič je ne bo moglo zadržati, najmanj pa še one rezerve, ki jih je Informbiro potegnil na plan, da bi se izvil iz precepa v katerem se nahaja.

Niso se namreč vsi valpti Informbiroja hkrati in naenkrat izjasnili za nesrečno resolucijo. Bili so, ki so se potuhnili, skrili v mišje luknje ali navidezno celo izjavili proti, čakajoč dneva, ko bo prišel ukaz z „višjega mesta“, ko bodo morali podpisati in priseči na ono, kar se jim bo predložilo.

Danes je ta čas napočil. Na borzi časti, poštenosti in morale, da se tako izrazimo, delnice Informbiroja silno, rapidno padajo. Zato je treba na dan z rezervami, na dan z novimi obrekovalci, ki naj rešijo, kar se rešiti še more.

Dolgo sta molčala in se izogibala vsakih javnih izjav po vprašanju Informbiroja poslanca levega bloka Hohner in Ervin Scharf. Doglo, dokler vzhodu, centrali ni presedlo. Prišel je ukaz, temu pa so sledili časopisni stolpci s podpisom obeh poslancev, polni informbirojevskega žargona, klevet in žalitev, vse na račun male države in njenega partijskega in državnega vodstva, tistih ljudi, ki so bivšim partizanom Ervinu Scharfu in Hohnerju dajali nekoč vzgled, oporo in pomoč v borbi proti fašizmu.

Nista pa samo Hohner in Scharf tista, ki sta tako lahko napravila križ čez preteklost in pljunila na borbo, katero sta skupno z jugoslovanskimi narodi vodila proti fašizmu.

Dragi „Slovenski vestnik!“

Že dolgo Ti nisem pisal. Zdaj so pa prišli deževni dnevi, ko je delo na polju opravljeno, in dolgi večeri, ki ti potisnejo pero v roko, da sam ne veš, kdaj in kako. Pred leti sem bil na Koroškem, poznam to lepo slovensko deželo, ki jo je imperialistična politika spet enkrat uporabila kot drobiž za poravnavanje svojih računov. To pot so nagrado spravili v svoj žep Rusi, kar je za vse Korošče, Slovence, Jugoslovane in vse poštene ljudi na svetu nekaj nepojmljivega. Slovenska Koroška pa se zato ne bo vdala, njena borba bo šla naprej, ker je pravična. In ker je pravična, bo nekoč zmagala. Mi v Jugoslaviji smo z bolečino v srcu spremljali politični razvoj, ki je zibelko slovenstva, Koroško deželo, izročil tisočletnim zatiralcem slovenskega rodu in slovenske samostojnosti. To je za Jugoslovane vseh narodnosti hud udarec, toda tak udarec nas ne more zlomiti, kajti mi se Slovenske Koroške ne bomo odrekli, ker se je ne moremo odreči. Kot se Slovenska Koroška ne more odreči svoje svobode, tako se Jugoslavija ne more odreči koščka svoje zemlje, ki je z neštetiimi vezmi povezan z vso njeno težko, toda slavno zgodovino.

Prav ta okolnost, da je Jugoslavija dejansko edina domovina koroških Slovencev in pa dejstvo, da koroški Slovenci premalo poznajo svojo matično državo, mi narekuje, da ti pišem. Danes Jugoslavijo z vseh strani napadajo. Z vzhoda ji očitajo vse mogoče grdobije. Tudi avstrijsko časopisje se je pridruživlo besni gonji, ki so jo sprožili sovražniki svobode malih narodov in koroških Slovencev še posebej. Zato moramo biti tembolj veseli, da imajo koroški Slovenci Tebe, dragi „Vestnik“, ki zastopaš njihove težnje, razumeš njihovo borbo ter jim pomagaš razkrin-

Škofijski ordinariat v službi germanizacije

(Nadaljevanje s 1. strani)
v skladu s cerkvenim naukom — vemo, zakaj to dela. Nas to niti ni presenetilo, ker že dolgo časa vemo, da se je to pripravljalo, čeprav je sam prevzvišeni gospod knezoškof v zadnjem času našel v Vestniku le obsojanja vredni članek „Figl in kurje-reja!“ Sicer pa sedanje stališče celovskega škofijskega do koroških Slovencev nikakor ni novo! Od nekdaj že so bili nemški škofje v službi nemškega imperializma kot germanizatorji slovenskega naroda in slovenske zemlje. Iz zgodovine tudi vemo, da so solnograški škofje držali velikega slovanskega apostola Meto-

da tri leta v zaporu in ga mučili samo zaradi tega, ker je bil v napotje njihovi osvajaški politiki. Dolžili so ga krive vere samo zaradi tega, ker je njegovo slovansko bogoslužje pomenilo nevarnost za njihove osvajaške načrte! Niti Rim ni mogel ničesar ukreniti proti nemškimi škofskimi ukrepom: za nemške škofje je Metod ostal heretik kljub pismu in dovoljenju slov. bogoslužja iz Rima! Ali se naj čudimo ukrepom naslednikov solnograških škofov? Nikakor ne! Vendar se zavedamo: Metod je postal svetnik kljub obsodbi in ekskomunikacij po nemških solnograških škofih!

Nova ustava Indije

Indijska ustavodajna skupščina je soglasno sprejela novo ustavo demokratske in suverene republike.

Nova ustava določa, da bo ostala republika Indija v sklopu tako imenovanega Commonwealtha. Za naslednjih 15 let sta določena dva uradna jezika: angleščina in jezik hindu. Indija bo federacija, v kateri bo 9 držav, 9 kneževin, 10 pokrajin in nekaj otokov.

Ob istem času, skorajda ob isti uri je „Slovenski borec“ objavil članek v katerem je svečano napovedal rojstvo „nove, napredne organizacije koroških Slovencev, ki bo najtesneje povezana z naprednim gibanjem Avstrije pod vodstvom KPA“. Nekaj dni nato pa je član ožjega odbora DF DL Andrej Haderlap prav tako svečano odložil vse funkcije v DF DL, zato „ker je prišel do prepričanja da je resolucija Informbiroja utemeljena“.

Stvar, nad katero se je vredno zamisliti. Ne nad odstopom, ampak nad nenavadno tesno povezanostjo dogodkov. Istočasnost izjav od poslancev levega bloka in članov CK KPA preko napovedovanja „Slovenskega borca“ do „nenadne spreobrnitve“ Andreja Haderlapa, ni in ne more biti

Ustava določa enakopravnost državljanov ne glede na kasto, vero, raso ali spol. Predsednika republike bosta volili vsakih 5 let obe zbornici. Parlament bosta sestavljala svet držav in ljudska skupščina.

Uradno bo Indija proglašena za demokratično in suvereno republiko 26 januarja 1950, to je na „dan neodvisnosti“.

slučajna. Nemogoče je, da bi nekdo, ki je poldrugo leto stal na strani nove Jugoslavije, ki se je boril za zmago pravice in resnice, ki je vedno in povsod izjavljal, da je resolucija Informbiroja neutemeljena in klevetniška, po osemnajstih mesecih, naenkrat, preko noči, prišel do spoznanja, da je Informbiro z vsemi svojimi lažmi in natolcevanjem vred, vrec vse pravice, poštenosti in morale. Danes še zlasti ne, ker si je resnica o sporu med Informbirojem od nosno Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo že tako utrla pot v svet, da ga ni poštenega človeka, revolucionarja, ki bi se po tem vprašanju lahko še zamajal, ki še ne bi mogel točiti črno od belega. Škripci v katere je protijugoslovanska gonja Informbiroja zašla, so povzročili, da so tudi v Av-

Po širnem svetu

Hongkong. Kitajska ljudska armada je osvobodila mesto Čengtu, začasno prestolnico kuomintangške vlade. Prebivalstvo mesta je navdušeno pozdravljalo svoje osvoboditelje.

Oddelki ljudske armade so zasedli tudi glavno mesto pokrajine Jünan Kunning, ki je važno prometno križišče na poti v Indokino in Burmo. Ob tej priložnosti je predala kuomintangška mestna posadka četam ljudske armade 3 ameriška in eno angleško letalo.

Doslej je pod oblastjo kitajske ljudske vlade 71 odstotkov celotnega kitajskega ozemlja s 360 milijoni prebivalcev.

London. Skupina študentov — črncev je priredila v Dublinu pred palačo angleškega zastopnika pri iranski republiki zborovanje, kjer je protestirala proti ustrelitvi rudarjev v Nigeriji. Nosili so transparente z ostrimi napadi proti angleški vladi in njeni kolonialni politiki v Nigeriji.

Tokio. Več kot 30.000 Japoncev je demonstriralo pred cesarjevo palačo v Tokiu za zvišanje plač, ki trenutno ne zadostujejo niti za najnujnejše življenjske potrebščine.

strijji potegnili na dan vse rezerve naenkrat in v tej rezervi je bil tudi Andrej Haderlap.

Verujemo, da po tem vprašanju še ni izrečena zadnja beseda. Brata po sovražstvu do naprednih koroških Slovencev, glasilo OeVP „Naš tednik“ in glasilo Informbiroja „Slovenski borec“, bosta nedvomno o tem vedela še marsikaj povedati.

Vendar neglede na to, kaj bodo povedali in razodeli, kako bodo skušali napeljevati vodo na svoj mlin, naj jim že naprej povemo, da tudi to angažiranje rezerv ne bo prineslo zaželenega uspeha, ne bo rodilo „zdravih sil“, da se bo tudi v tem primeru uresničil lep slovenski narodni pregovor:

„Tresla se je gora, rodila se je miš“.

ske žene so na številnih protestnih zborovanjih izrazile svoje veliko ogorčenje nad postopki, ki jih niso zaslužile. Da se mora Sovjetska zveza posluževati takšnih nečastnih sredstev, zgovorno priča o moralnem padcu nekaterih njenih voditeljev.

Eno od pogostih vprašanj, ki jih zastavljajo tujci, ki pridejo v Jugoslavijo, je naslednje: Lepo častno in pogumno je vaše zadržanje. Toda, ali boste vzdržali? Na to vprašanje se vsak Jugoslovane samo nasmehe. V Jugoslaviji bi lahko na prste prešte-li ljudi, ki bi si delali sive lase zaradi informbirojevske gonje in njene gospodarske blokade. Marsikomu v tujini se zdi to čudno. Toda v resnici se ni treba ničemu čuditi. Jugoslovanski narodi so si pod vodstvom maršala Tita priborili svojo svobodo s tako ogromnimi žrtvami, da jo znajo ceniti. Kdor zna svobodo ceniti, ta jo zna tudi obdržati. Ni dvoma, da bo Jugoslavija izšla iz te ogromne bitke kot dokončna zmagovalka.

Ni nikak slučaj, da prejema maršal Tito iz vseh koncev države dan na dan številne pozdrave, pisma, br-zojavke in izraze vdanosti. Povsod v teh pismih ali br-zojavkah je mogoče brati silno ljubezen jugoslovanskih narodov do njihove domovine in do maršala Tita, ki je posebej hrepenenja in naporov cele generacije. Toda ljubezen ljudstva do Jugoslavije se ne izraža samo v pismih ali v izjavah, temveč predvsem v delu. Veličasten razmah industrije, kmetijstva, gozdarstva, narodne prosvete in kulture priča o nezlomljivi volji jugoslovanskih narodov, da ustvarijo srečno domovino delovnega človeka, v kateri bo dovolj kruha za vse poštene ljudje.

Za danes bodi dovolj. Na svidenje prihodnji teden!

Lepo te pozdravlja
France Vičan

Pismo iz



Jugoslavije

kovati spletke mednarodnih zarotnikov proti socialistični Jugoslaviji. Pismo, ki Ti ga pišem danes in ki Ti ga mislim odslej pisati vsaj enkrat na teden, ima namen, da pouči bralce „Slovenskega vestnika“ o dejanskem stanju v Jugoslaviji. Moja pisma bodo povedala samo to, kar lahko vidi v naši državi vsak človek, ne da bi mu bilo zato treba biti učenjak ali ne vsem kaj.

Tako sem Ti torej povedal, kakšen je moj namen in zdaj Te prosim, da objaviš moje pismo tako, kakor ga boš prejel. Moja želja je samo ta, da bi koroški Slovenci preko Tebe izvedeli vso resnico o Jugoslaviji in da bi ne nasledili najrazličnejšim zlonamernim izmišljotinam Jugoslaviji sovražnega tiska in radijskih postaj. Moja pisma bodo čisto preprosta, tako da jih bo lahko razumel vsakdo, ki zna slovensko brati. Govorila bodo o vsem, kar bi lahko zanimalo koroške Slovence v zvezi z Jugoslavijo, pripovedovala jim bodo o trdi, toda uspešni borbi narodov Jugoslavije za svobodo in neodvisnost.

Ena glavnih bitk, ki jih danes vodi Jugoslavija, je poleg bitke za petletko tudi borba proti kominformizmu, to je proti pokvarjeni obliki komunizma, ki ne dela časti delavskemu gibanju. Jugoslaviji kot suvereni in samostojni državi hoče — kot znano — vsiliti neenakopravne, kolonialne odnose. Sovjetska zveza si lasti kot svoj monopol ukazovati

vsem socialističnim državam. V tej borbi ima Jugoslavija velike uspehe. Čeprav nima tako močnih radijskih postaj, pa vendar njenemu glasu ni mogoče prekrizati in zaglušiti. Glas Jugoslavije se danes sliši po vsem svetu in ta glas trka na vest človeštva, zlasti pa na vest komunistov vsega sveta, naj zavrnejo pod metode Informbiroja. Velik mednarodni uspeh Jugoslavije je bil v zadnjem času njena izvolitev v Varnostni svet Združenih narodov, ki je najvišji forum te organizacije. Kaj nam je povedala ta izvolitev? Nič manj nego to, da je ugled Jugoslavije narastel po vsem svetu in da je Jugoslavija važen činitelj v mednarodnih odnosih. Ni treba še posebej poudarjati, kako velikega pomena je dejstvo, da je Jugoslavija v Varnostnem svetu. Kot članica tega visokega foruma bo jugoslovanska republika budno čuvala in ščitila tista načela, ki edina morejo prinesiti svetu trajen in pošten mir.

Kajpak izvolitev Jugoslavije v Varnostni svet ne gre v račun sedanjemu vodstvu Sovjetske zveze; zato se na vse načine trudi, da bi zmanjšala jugoslovanski ugled v svetu. Zdaj je tej državi že postalo navada, da izriva jugoslovanske predstavnike iz raznih mednarodnih organizacij. Na njen pritisk so izključili jugoslovanske žene iz Mednarodne demokratske ženske zveze, jugoslovanske novinarje pa iz Mednarodne novinarske organizacije. Jugoslovan-

Čirkovče. V okviru Slovenskega prosvetnega društva v Pliberku je bila v četrtek, dne 8. t. m., pri nas v Čirkovčah prva Ljudska univerza, ki jih ima Slovenska prosvetna zveza v letošnji zimi v načrtu. Udeležba je bila dobra in nam ni žal, da smo se univerze udeležili, kjer nam je predsednik SPZ, tov. dr. Franci Zwitter, v zanimivem govoru predaval o kmečkih uporih v naši davni preteklosti in nam predložil položaj, v katerem so se nahajali kmetje, da so zapustili svojo jim vtepeno potrpežljivost in pohlevnost in v puntu brez strahu in oklevanja zahtevali svojo staro pravdo. Odhajali smo zadovoljni in za marsikako spoznanje bogatejši ter smo govorniku za trud hvaležni in želimo kmalu nadaljevanje iz programa predavanj Ljudske univerze.

Grebinj. Miklavževanje smo imeli tudi letos in sicer na lep domač način, kakor je ta običaj pri nas že leta v navadi. Nismo priredili večjega skupnega nastopa, pač pa so Miklavž in parkeljni obiskali vse naše pionirje na domovih, kjer jih je Miklavž nagovoril in obdaroval. Prav posebno so razveselila naša maleknjiževna darila, s katerimi je bil Miklavž radodaren in so knjige „Pionir“ in „Ciciban“ zelo ugajale. Veliko veselje je vladalo med otroci, toda tudi nekoliko strahu pred parkeljni, ker so se spomnili svojih porednosti, ki so jih povzročali svojim roditeljem.

Št. Jakob v Rožu. Ne moremo preko tega, da ne bi poročali, da so tudi nas obiskali dragi gostje, Brnški igralci s svojo opereto, Klinerjevo „Miklovo Zalo“. Tu v ožji domovini Miklove Zale smo često krat gledali to vedno zaželeno našo ljudsko igro. Tudi tokrat smo napolnili dvorano v Narodnem domu do zadnjega kotička, tesno je bilo in vroče, a še prekmalu so nam minile ure, ko smo gledali brezhibno igrani prizor za prizorom. O igri sami ne bomo pisali, ker je naš list o njej že večkrat poročal, samo pripomnimo, da priznanja igralcem in navdušenih vzklikov in aplavza ni hotelo biti konca ne kraja in to naj bo vrhlim Brnčanom dokaz, kako smo z njihovim obiskom in nastopom zadovoljni.

Borovlje. Zelo smo se ustrašili, ko je padel že prve dni novembra sneg in se bali, da bo zima prav dolga. Zato smo sedaj, ko smo že v decembru, prijetno iznenadeni, da je še vedno kopno in posebno prebivalci iz okolice se radujejo, ker vozi avto v tem

času še do Sel—Šajde, v Brodi in preko Šmarjete na Apače—Galicijo. Avtobusna zveza v te gorske kraje je takoj prekinjena, čim začne snežiti. — Borovlje je do sedaj z električnim tokom po večini oskrbovala boroveljska žična tovarna, ki ima za svoj obrat dve močni elektrarni. Sedaj slišimo, da bo vse to prevzela „Kelag“ in gospodje že merijo in računajo. Če bo to za nas boljše sicer še ne vemo, toda izkušnje imamo, da je navadno tedaj, ko govorijo o poenotenju in trdijo, da je treba komplicacije napraviti enostavnejše, navadno le dražje, saj se ravno v zad-

pomagalo, deklica je oko zgubila za vedno. Vsekakor bi bilo zelo potrebno, da bi starši in odrasli skrbeli, da bi otrokom take igracije ne prišle v roke, kajti igranje s strelivom še nobenemu ni in ne bo koristilo. — Na Doleh pri Borovljah je umrla najstarejša oseba na vasi, osemnosedesletna Katarina Kališnik. Veliko je delala in vzgojila številno družino, a kljub temu ostala do zadnjega zdrava in delavna.

Malošče. Učenci beljaške obrtne šole so se dne 2. decembra t. l. z avtomobilom peljali po gramoz v nekajino blizu Beljaka. Ko so začeli

in velja težko prizadeti družini vesplošno sočustvovanje.

Želuže. Spet se moramo oglašiti iz našega kraja, toda z žalostno novico. Po dolgi in težki bolezni nas je v celovški bolnici, dne 5. decembra t. l., za vedno zapustil tukajšnji posestnik Janez Weber, po domače Rat. Star je bil komaj petdeset let, ko je moral vzeti slovo iz te doline solz. Dne 8. decembra smo ga ob ogromni udeležbi spremili na njegovi zadnji poti iz Želuž na pokopališče v Bilčovsu. Naši domači pevci so mu ob grobu



Po naši zemlji

njem času pritožujejo kmetje o navijanju cen v tej panogi. — Nedavno je mladoletni fant imel v rokah strašilno pištolo, ki sicer ni nevarna, toda fant jo je nastavljal trdo k obrazu osemletne Gabrijele Travnika ter oddal dva strela in je deklico tako poškodoval na očesu, da so jo morali prepeljati v bolnico. Toda nič ni

gramoz nakladati, se je v višini utrgala zemlja in zasula dva učenca. Eden od teh je bil sedemnajstletni sin tesarskega mojstra Jožefa Müllerja iz Malošč, ki ga je doletela na tako tragičen način prerana smrt. Fant je bil vsepovsod priljubljen, marljiv in dober značaj, zato je bila na pogrebu tudi ogromna udeležba

zapeli ganljive žalostinke. Naj počiva v miru v domači zemlji, zaostalim pa naše sožalje!

Vodiča ves. Po dolgi bolezni je preminul stari Bušej v Vodiči vesi. Rajni je bil priden in delaven gospodar, zvest svojemu narodu do zadnjega in posnemanja vreden vzor. V soboto, dne 3. decembra t. l., smo ga ob obilni udeležbi spremili k njegovemu počitku.

Tinje — Kamen. Kdor se vozi z vlakom proti železniškemu mostu pri Tinjah — Kamen, opazi, da se polagoma potnikov vedno strah in ne govorijo drugega, kakor da se bodo znašli v hladnih valovih Drave. Neprijeten občutek in vzdih se stopnjuje, ko vlak vozi silno počasi čez most. Stalno krožijo vesti, da ta pomožni leseni most ni več zajemčen za polno varnost. Seveda za ta del dežele ni nikoli denarja, da bi zgradili pošten most. Ravnateljstvo zveznih železnic v Beljaku tudi javlja, da zaradi pomanjkanja denarja in premajhnega prometa niso še po petih letih prišli z gradnjo poštenega novega mostu. Ravnateljstvo sicer obljublja, da bodo prihodnje leto pričeli z gradnjo in zagotavlja, da sedanji začasni most stalno preizkušajo in izmenjavajo izrabljene lesene dele. V bližnjem času nameravajo izmenjati lesene dele v večjem obsegu in bo zaradi tega potreben pri posameznih vlakih prestopen promet. Čas je, da se ti nedostatki čim prej odpravijo.

Celovec. V Celovcu použijejo nekaj tisoč kilogramov mesa na mesec. Mesnih izdelkov vidiš v izložbah na izbiro in so v mesecu oktobru zaklali 1544 živali vseh vrst v skupni teži 136.544 kilogramov. Na ta način bi mogel vsak Celovčan porabiti nekaj nad 2 kilograma na mesec, ker ima mesto 64.500 prebivalcev. Dejansko pa si morejo mesa privoščiti samo imovitejši sloji in si ga tudi privoščijo kolikor jim je drago, do čim je poslalo uživanje mesa za delavce in upokojece ter neštete revne družine naravnost razkošje in si ga zaradi visokih cen, neodgovarjajočih plač in nizkih rent nikakor ne morejo kupovati ter dnevno poje na mizah delovnega ljudstva krompir, fižol, zelje, ter druge slabo zabeljene prikuhe brez mesa.

Bistrica na Zilji. Gozdnega delavca Martina Mikoša je pri spravljanju lesa zadel hloď in ga vlekel nekaj metrov seboj, pri čemer je odnesel nekaj polomljenih reber in še druge težke poškodbe.

Koledar Slovenske Koroške

V kratkem bo izšel v založbi Slovenske prosvetne zveze

KOLEDAR SLOVENSKE KOROŠKE

Že zadnji dve leti si je s svojo pestro vsebino pridobil številne prijatelje in smo prepričani, da mu bo tudi letos široko odprta pot v naše slovenske domove.

Slovenska prosvetna zveza

Kakšni so izgledi na trgu:

Krompir:

Ponudba je nekoliko nazadovala in so izgledi, da se bo povpraševanje za krompir povečalo. Cena narašča. Priporočljivo je, krompir ne pokrmili svinjam, temveč ga prodati in za pitanje prašičev kupiti koruzo, katere hranilna vrednost je štirikrat tako velika kot je hranilna vrednost krompirja.

Zelenjava:

Zelja, belega in rdečega, je zaenkrat na domačem trgu še dovolj, narašča pa potreba po kislem ze-

hlodi (smrekovi in jelkini)	120.— do 150.—	šilingov,
celulozni les (smreka)	95.— do 110.—	šilingov,
jamski les (smreka in bor)	95.— do 115.—	šilingov,
smrek. drog. (od 7 m napr.)	160.— do 180.—	šilingov,
trda drva	65.— do 70.—	šilingov,
srednje trda drva	55.— do 60.—	šilingov,
mehka drva	45.— do 50.—	šilingov.

za kubični meter (pri drvah za prostorni meter) prosto do bližnje železniške postaje. Mecesnovi hlodi so okoli 25 % dražji. Po borovih hlo-

lju. Ponudba pese in korenja je zadostna.

Sadje:

Sadje se povsod lahko proda. Povpraševanje je za dobrim in trpežnim zimskim sadjem, vendar dosega le prvovrstno blago ugodne cene. Slabo sadje se zaenkrat tudi po nizkih cenah težko proda.

Les:

Pri tem določa ceno povpraševanje in ponudba, kajti vezane cene za les niso več merodajne. Po dosedanjih opazovanjih stojijo cene nekako:

120.— do 150.—	šilingov,
95.— do 110.—	šilingov,
95.— do 115.—	šilingov,
160.— do 180.—	šilingov,
65.— do 70.—	šilingov,
55.— do 60.—	šilingov,
45.— do 50.—	šilingov.

dih je le malo povpraševanja, vendar je cena za približno 10—15 % višja kot pri smrekovih hlođih.

moga. Še nedavno smo imeli vse to za izmišljotino, za bajke. Toda vse to se že proizvaja.

Kemija je velika zaveznica tistih, ki jo umejo pritegniti k sebi. V vojnem času zalije kemijasovražneokope s strupenimi plini. In kemija obvaruje ljudi pred temi strupi z nasprotnimi plini.

Čim več kemičnih tovarn ima kaka dežela, tem močnejša in bogatejša je. Ali imamo mnogo kemičnih tovarn? Ne, malo.

2. Kemične tovarne v naši deželi

Sežigamo v pečeh koksove pline, namesto, da bi iz njih in iz zraku pridelovali amonijak. Izpuščamo v zrak žveplene pline iz topilnic bakra, zastrupljajoč z njimi okolico, namesto da bi delali iz tega plina žvepleno kislino, ki jo potrebujemo v mnogih industrijah. Imamo milijarde ton fosfatov, največja ležišča kalija na svetu, a naša polja stradajo in kmetje ne vedo, kaj je fosfor in kalij. Nimamo tovarn za umetno volno, umetno svilo, umetno usnje. Primanjkuje nam papirja za knjige in časopise. Za izdelovanje papirja, umetne svile, umetnega usnja, umetne volne ne potrebujemo nikake posebne surovine, ampak les, ki ga imamo pri nas v izobilici.

Kemija je torej naša najšibkejša stran. Predvsem so nam potrebne kemične tovarne.

(Dalje)

M. ILJIN

POVEST O VELIKEM

NAČRTU

DEVETO POGLAVJE

NAŠE KEMIČNE DELAVNICE

1. Naša zaveznica kemija

„Pred mojimi očmi se je zrušila strašna skala. Stali smo dve sto korakov proč od nje, ko je nekajkrat težko zastokala, vztrepetala in se zagrnila z belimi oblaki. Nenavadno hitro so se razgrnili oblaki in tedaj je bila skala videti širja in nižja.“

Tako pripoveduje Gorki, kaj je videl v Dnjeprostroju. Tam lomijo skale s patronami iz tekočega zraka in saj. Malo zraka in malo saj in ogromna skala se zdrobi na kose.

Kdo je to iznašel?

To so iznašli kemiki.

Tam na Dnjeprostroju se spuste na dno reke potapljači samovarilci z gorečimi rezilnimi svetilkami in režejo jeklo pod vodo s plinskim plamenom.

Tudi to so iznašli kemiki.

Na poljih kolhoza daje zemlja dvakrat več žita kakor sosedne kmetske njive.

Zato ker kolhoz zboljšuje svoja polja s kemičnimi snovmi. Kolhoz ima mogočno zaveznico — kemijo.

Kemija nam pomaga drobiti skale, rezati jeklo, izpreminjati neplodno zemljo v rodovitno. Kemija nas zdravi, kemija nas umiva. Kemija nas hrani, oblači in obuva. Brez kemije ne bi mogli izdelovati kože, papirja, mila, gumija, sveč, zdravil, barv, konzerv. Brez kemije ne bi mogli beliti in barvati tkanine, pridobivati bencin in petrolej, čistiti vodo za pitje, boriti se s škodljivci, ki uničujejo setev.

Kemija izpreminja odpadke, ki so brez vrednosti, v koristne in potrebne stvari. Iz vej in žaganja izdeluje svilo. Iz jelkovih storov — terpenin in kolofonij, iz premogovne smole — barve in zdravila, iz trstja in slame — lepenko in papir, iz zraka in iz plinov, ki uhajajo iz koksovih peč, — amonijak, ki je neobhodno potreben za proizvodnjo umetnih gnojil.

Kemija nas uči delati gumi brez kavčuka, cvetlične dišave brez cvetja, usnje brez kože, volno brez volne, kamen brez kamna, kost brez kosti.

Gumbe izdelujemo iz skute, svile, tkanine iz žaganja, nafto iz pre-

Gospodarska pomoč našim vasem

Pričela bodo izhajati „Obvestila naprednih gospodarjev“

Gospodarska pomoč — to je tisto, za čemer sprašujeta in kar čedalje bolj iščeta mali in srednji kmet. Zaskrbljenost za svoj gospodarski obstoj, iskanje sredstev za poravnavo previsokih davkov, za popravilo gospodarskih poslopij, za nakup potrebnih strojev, za obleko in obutev svoje družine itd., postaja iz dneva v dan in iz meseca v mesec večja. Veliko in po sedanjem načinu reševanja zgrešeno vprašanje pa predstavljata tudi pomanjkanje delovne moči na kmetih in večajoča se draginja vsega, kar je treba kupiti in plačati.

Ta razvoj na vasi povzroča splošno beganje za gospodarsko pomočjo, za podporami in subvencijami, ki jih išče vsak zase po vseh mogočih in nemogočih poteh, ter čaka, kdaj mu bo država priskočila na pomoč. In prav to beganje izrablja protiljudska in kmetu še nikdar naklonjena oblast za sejanje zmede, strankarstva in razbijaštva na vasi. Potrebo po gospodarski pomoči izrablja navidezno za svoja gesla, kriči na vse mile viže in razpihuje širokoustno dodeljevanje subvencij in prispevkov, iskreno pa o vsem tem nikdar ne misli.

Nežteti primeri dokazujejo in nas spravljajo do ugotovitve, da vse razpisane javne podpore v Avstriji nikoli ne bodo zadostile potrebi po pomoči kmečkemu gospodarstvu in — kar posebno poudarjamo — resnično potrebnim, temveč da so le zato tukaj, da se z njimi okoristijo tovarnarji, trgovci in podpor še najmanj potrebni veleposestniki. Tako n. pr. oblast subvencionira predrage stroje predvsem zato, da jih tovarna in trgovec moreta sploh prodati in priti do visokega zaslužka, ki sta si ga sama odmerila. Pod takimi razmerami kmet razumljivo zastoj pričakuje ožinkovite gospodarske pomoči od države, ki ji plačuje davke, in bo čakal zastoj tako dolgo, kakor dolgo bo nastopal cepljen po strankarskih gosposkih interesih in dokler vasi ne bodo našle poti do samopomoči in medsebojne pomoči.

Pokazati kmetu pot do samopomoči in medsebojne pomoči in ga voditi na primerih vsakodnevnega gospodarskega življenja po njej — to nalogo je prevzela Kmečka zveza za

Slovensko Koroško, ki bo z letošnjim božičem pričela izdajati za svoje člane poseben gospodarsko-strokovni obveščevalni list. Širok krog zavestnih sodelavcev, ki jim je obstoj in napredek kmečkega gospodarstva resnično in iskreno pri srcu, bo dal temu listu tisto vsebino, katero išče danes naš kmet in ki mu bo na vseh področjih njegovega gospodarjenja nudila tisto gospodarsko pomoč, ki jo potrebuje in ki bo koristila njemu kot posamezniku, kakor tudi celoti.

Ta obveščevalni list bo nosil ime

„Obvestila naprednih gospodarjev“ in bo izhajal redno štirinajst-dnevno, vsakega 5. in 20. v mesecu. Dajal bo nasvete, izkušnje in priporočila k tekočim dnevnim opravilom v kmečkem gospodarstvu, vzgajal in vodil k samopomoči in medsebojni pomoči. Sprejemali ga bodo vaški zaupniki in preko njih člani Kmečke zveze za Slovensko Koroško. V listu bo dala vsebina pobudo za tekoča medsebojna gospodarska posvetovanja o praktičnih načinih samopomoči in medsebojne pomoči.

Blaž Singer

Zatiranje ohromelosti svinj v Sloveniji

(Privatno pismo)

„Povod temu pismu mi je dal Tvoj članek o nalezljivi ohromelosti svinj v „Slov. vestniku“ z dne 22. X. 49. Drugič pa mi je bilo pozdraviti Te, ki skrbiš med drugimi za dobrobit in napredek našega slovenskega kmečkega življa na Koroškem.“

Prvi primeri ohromelosti svinj v Sloveniji so se pojavili v zimi 1939-1940 baš v Celju (v bolnici), kjer sem služboval kot okrajni veterinar in imam torej s to nadlogo že 10 let posla. Tedaj so prihajali takozvani „turisti“ iz Avstrije v Slovenijo, pa so verjetno le ti ponesli semkaj kuživo.

Strinjam se s Teboj, da so mlajši in slabo rejeni prašiči bolj podvrženi obolenju nego starejši oziroma pitani. Seveda ni pravila brez izjeme. Izključna hlevska reja, nehiženični svinjaki, črvičnost, slaba in neprimerna hrana, so činitelji, ki slabijo naravno odpornost organizma in s tem pogodujejo obolenju. To je stara izkušnja in velja zlasti tudi za rdečico.

Da bi pa bile svinje zlahtnih pasem bolj odporne proti ohromelosti nego svinje nežlahtnih pasem, pa po naših izkušnjah ne bo držalo. Tako redijo v okolici Maribora, v Slovenskih goricah in v Prekmurju pretežno svinje zlahtne pasme (deutsches Edelschwein) in je v teh krajih Slovenije relativno največ ohromelosti. Hrvatska, Bosna in Srbija pa ohromelosti sploh ne poznajo. V kolikor pa se tamošnja domneva, da so pra-

šiči zlahtne pasme odpornejši proti ohromelosti, potrjuje, verjetno ni iskati razloga v zlahtnosti pasme nego v okolnosti, da zlahtne pasme redijo predvsem naprednejši svinjereji, ki bolj kot drugi izpolnjujejo pogoje umne svinjereje in profilakse, kakor si tudi Ti naglasil.

Tamošnje veterinarsko-redarstvene mere glede zatiranja bolezni bodo verjetno iste, kot jih je tukaj izvajal okupator. V to smer se ne moremo spuščati. Zanimalo pa Te bo izvedeti, da imamo v Murski Soboti

Poglejmo v sadovnjak

Vsak dan lahko pade sneg in morda bo ob čitanju tega opozorila sneg že ležal po naši pokrajini. Toda kljub temu nekaj važnega za naše sadjarje in kmete.

Pojdi v sadovnjak in poglej, ali je tam vse v redu, da pozimi ne bo nastala kakšna škoda.

Gotovo imaš tam drevesa, ki imajo pregosto krono. Tudi so se ti zaradi preobilne obroditve veje pod težo sadja polomile. In suhega vejčja gotovo tudi ne manjka, pa mah in lišaji so na drevju. Vzemi žago, drevesne škarje in strguljo in že sedaj začni čistiti sadno drevje, ker spomladi boš gotovo imel premalo časa za to. Pregosto krono razredči, da je ne bo polomil in poškodoval sneg. Morda ti bo treba tudi kaj posekati v

poseben veterinarsko-bakteriološki zavod, ki se bavi izključno samo z ohromelostjo svinj in izdeluje precej učinkovito cepivo proti ohromelosti, ki sicer nima ali le malo lekovitega učinka, a je pri zdravih svinjah zanesljivo obrambno sredstvo v še neokuženih svinjakih. Pri nas ravna jo tako, da okužene in okužbenosumljive prašiče odpeljejo v posebne kontumažne klavnice (Maribor, Celje) a prašiče sosednih dvorcev odnosno cele vasi ali še več cepijo. Cepivo drži 5—6 mesecev. Istotako cepijo prašiče, ki se za okuženi dvorec na novo nabavijo. Ta metoda se je pri nas obnesla in je **posnemanja vredna**, če jo je mogoče tam izvesti in če je mogoče dobiti potrebno cepivo iz Murske Sobotice. Kot Korošca bi me seveda zanimalo, v katerih predelih Slovenske Koroške ohromelost nastaja in zlasti še, kako je v tem pogledu v moji domači občini Grabščajna.

To pismo mi je te dni poslal iz Slovenskih Konjic tovariš državni živinozdravnik v pok. Filip Kulterer. Naš ožji rojak, doma iz Grabščajne.

Marsikdo me je že vprašal, kako je izvedeno zatiranje zahrbtnih ohromelosti v Sloveniji oz. Jugoslaviji. Z objavljanjem tega pisma bo gotovo ustrezno mnogim našim prašičerejem. Kakor je razvidno iz uvodnih besed tov. živinozdravnika, je v resnici najboljša obrambno sredstvo proti kužni ohromelosti: utrjevanje in naravna reja. **Vernik — Kožuški**

sadovnjaku, predvsem če upoštevaš, kar je pred 14. dnevi bilo povedano v članku „Sedaj na delo v sadovnjakih“.

Vse to lahko sedaj delaš v svojem sadovnjaku.

Kako pa je z obvarovanjem dreves pred zajcem? Ali si mlajša drevesca že zavaroval. Če si jih pobent samo z apnenim beležem, to proti zajcu ne zadostuje. Sicer ti apneni belež uniči do neke mere škodljivce, ki se vgnezdijo na deblu, a zajca ne bo motil in ti bo kljub temu objedel drevesca. Če proti zajcu nisi napravil še ničesar, takoj napravi okoli drevesca ograjo iz krajnikov, „remeljnov“, ali iz žične mreže, pa tudi stebila sončnice, če jih imaš, so dobra. Ograjo iz remeljnov napraviš lahko za dolga leta, če jih povežeš z žico, postaviš okoli drevesa, spomladi pa spet shraniš. Le prenzike ograje ne delaj, ker pride zajec ob visokem snegu visoko v deblo. S slamo pa drevesa ne obvijaj, ker boš s tem gojil na deblu le škodljivce.

Če si pa sadje že očistil, pa pusti nekaj vej na tleh za zajca in ti potem v toliki meri ne bo nadlegoval starejših dreves.

Ne pozabi na to, da je treba drevju tudi pognojiti. Če lani ali več let drevju nisi gnojil, potem sedaj, če še ni zapadel sneg, zakoplji sadju hlevskega gnoja — pa ne okoli debla, temveč v krogu pod kapom kro-ne. Trošenje gnoja pod drevjem ne bo bogve kaj koristilo, še manj pa, če mu sedaj navoziš gnojnice. Sadju daj gnojnice spomladi, jo razredči in daj na 100 l pol kg superfosfata. Sedaj utegne gnojnica drevju celo škodovati.

Pa tudi na zatiranje voluharja (Wühlmaus) ne pozabi, če ti je poleti napravil škodo. Z vsakim uničenjem samice jeseni boš uničil bodoči zarod! O tem pa prihodnjič več.

Dobrohotnež

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Franc Petek, Velikovec. Uredništvo in uprava: Celovec, Gasometergasse 10, telefon 1624-4; Za vsebino odgovarja: France Kosutnik. Tiska: Robitschek u. Co., Wien VIII., Hernalsgürtel 20. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Klagenfurt 2, Postschließfach 17.



„Zdaj moramo stran, ti pa jej in spi in ne brigaj se za nič. Tukaj ti bo bolje kot doma. In če boš kaj potreboval, samo povej! Zvečer pridemo spet!“

Opoldne so mu vojaki prinesli hrane za tri, popoldne pa so mu spet prinesli lonec črne kave z rumom; vsa klet je zadigala po močni pijači. Napet kot boben in napit se je Petruh zvrnil po slami.

„Ni tako slabo!“ je zamrmral in zaspal.

Močan sunek v rebra ga je prebudil iz spanja; ko si je izmencal oči, je pred seboj zagledal narednika Kotnika iz komandantove pisarne. V roki je držal pasji bič in ga gledal kot tiger svojo žrtev.

„He, Jazbine, kako je?“

Petruh še ni utegnil odgovoriti, ko je narednik že nadaljeval z grmečim glasom:

„Ali si Slovenec!“

„Sem, kaj pa naj bom drugega!“

„Potem je dobro! Drugače bi ti

bil dal nekaj za spomin!“

Kotnik se je zdaj prijazno zarežal, očividno mu je ugajala Petruhova zadrega.

„He, he, he-he! ... Ne boj se ... nič se ti ne bo zgodilo!“

To je bilo vse; narednik se je zasukal in zapustil klet.

Petruh je prespal vso noč, utrujen od vtisov minulega dne. Ko je še ležal, so mu prinesli zajtrk, skoraj cel kotel dišeče kave. Prišla sta korporal Vuga, tisti, ki ga je aretirali, in pa soldat, ki je prišel s Kotalom in s Čarnuhom v klet.

„Ali ti je dolgčas?“ ga je vprašal korporal.

„Dozdaj mi še ni bilo!“ je po pravici odgovoril Petruh. Sede je z debelimi požirki srebal kavo, medtem pa sta ga ona dva opazovala.

„Ali je bil snoči narednik Kotnik tu?“ je nenadoma vprašal Vuga.

„Bil!“

„Kaj ti je rekel?“

„Nič, režal se mi je in me vprašal, če sem Slovenec!“

„Potem je že dobro!“ je menil korporal in značilno pogledal soldata, ki je prišel z njim.

„Pa nisi verjel, Stražmir!“

Soldat Stražmir je skomizgnil z rameni in molčal. Petruh, ki ni ničesar razumel, je molče dalje natezal lonec.

„Če kaj potrebuješ pa povej!“ je dejal korporal Petruhu in odšel.

Stražmir, ki je ostal v kleti, se je usedel na slamo in prikupljivo rekel:

„Če hočeš, ti delam družčino?“

„Dobro!“

Prižgala sta si vsak svojo cigareto.

„Jaz sem Štajerc iz Savinjske doline!“ je začel Stražmir kar sam od sebe.

Stražmir je odpihnil dim, potem je zvedavo pogledal tovariša.

„Povej mi po pravici ali si za Jugoslavijo?“

Pri tem malo čudnem vprašanju se je v Petruhu koj oglasila prirojena jazbinska trma.

„Zakaj me to vprašuješ?“

„Zato — kar tako ...! Veš, vi Korošci ste čudni patroni. Veliko vas je, ki z Nemci držite. So ljudje, ki še besede ne znajo nemški, a drže z Nemci.“

Petruh ga je gledal malo po strani, a soldat mu je postajal zmeraj bolj prikupljiv, ker je govoril tako mirno in tako prepričevalno in ni skrival oči.

(Dalje)